

1884-05-19

Type:
Brevudkast

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
København

Modtagersted:
København

Arkivplacering:
Det Nationalhistoriske Museum på
Frederiksborg, fmj 1-1884-85

Emneord:
Danmarks historie, Frederiksborg
Slot, mæcenvirksomhed

Dokumentindhold

J. C. Jacobsen ønsker en nøje plan for de historiske emner, der skal behandles i malerierne til Frederiksborg Slot.
Koncept.

Transskription

Til
Bestyrelsen for Museet paa Frederiksborg Slot.

Efterat Restaurationen af samtlige Værelser i de 3 Etager af begge Slottes Fløie nu er tilendebragt, saa at der kan foretages en nøiagtig Opmaaling og Beregning af den Plads, der kan benyttes til større og mindre Malerier og Portraiter, er det i Øiene faldende, at denne Plads er saa Begrændset, navnlig med Hensyn til Anbringelsen af de større, historiske Billeder, at det vil være nødvendigt, at der strax fra Begyndelsen lægges en almindelig Plan for Anskaffelsen af disse Billeder, saa at man kan være vis paa, at der bliver Plads til Fremstillingen af alle de vigtigste Monumenter i Historien som ikke bør savnes, hvorved der tillige maa tages Hensyn til de Dimensioner som hver af Væggene i de enkelte Værelser have, for at man derefter kan beregne Størrelsen af de enkelte Billeder, som deri skulle opstilles i en saavidt muligt chronologisk ordnet Rækkefølge. Jeg vil derfor foreslaa at man først gjør en Fortegnelse over alle de historiske Momenter, som maa ønsket fremstillede og idet man sammenholder det Antal Pladser, som Væggene kunne afgive, med denne Fortegnelse, deraf gjør et Udvalg af de større Billeder (paa 4 à 7 Alens Brede) som fortrinsviis bør anskaffes og numererer disse med fornødent Hensyn til Rækkefølgen, saaledes at man kan opgive Kunstnerne hvilken Brede (og Høide) hvert Billede kan faae, samt de Omgivelser og den Belysning, hvori det vil komme til at staae. En lignende Beregning bør gjøres for de Fremstillinger, som kunne gives i mindre Billeder af c 3 Alens Brede og indordnes i Rækkefølgen paa de Pladser, der kunne benyttes ved Siderne af Dørene paa Endevæggene og paa Pillerne ved Vinduerne.

Det vil uden Tvivl findes naturligt at jeg har følt mig særligt opfordret til at gjøre mig en Forestilling om hvorledes min Idee om Frederiksborg Museet som et Hjemsted for vækkende og omfattende Fremstillinger af det danske Folks historiske Minder kunde realiseres og jeg har derfor forsøgt paa at affatte en Fortegnelse over de historiske Momenter, som formentlig maatte ønskes fremstillede, hvilken Fortegnelse jeg hoslagt tillader mig at fremsende som et foreløbigt Udkast, der maaskee kan benyttes som Udgangspunct for

videre Overveielse og Forhandling i Bestyrelsen medens jeg i Sommer er fraværende paa en længere Reise Jeg anseer det nemlig for høist ønskeligt, at Affattelsen af en Plan, som den omhandlede ikke bliver Udsat, da der snarest muligt bør gjøres Begyndelse med Bestillinger af de historiske Malerier som i saa høi Grad savnes og hvortil der allerede fra næste Regnskabs Aar vil være henved 30.000 Kroner aarligt til Disposition, men for at gjøre Bestillinger, maa man jo først vide hvilke Sujetter der skal fremstilles og hvor store Dimensioner hvert Billede kan faae paa sin Plads i Rækkefølgen.

Foranstaaende Bemærkninger angaae kun Localerne paa 1ste og 2^{den} Sal i hvilke jeg, som det vil bemærkes af Fortegnelsen, særligt har lagt an paa at jøre Skildringen af Christian 4des Liv og Virksomhed saa fyldigsom muligt, fordi han er den Konge hvis Minde er mest levende i Folkets Erindring, ligesom Mindet om ham jo ogsaa er særligt knyttet til Frederiksborg Slot, som i saa høi Grad bidrager til at sætte Beskueren af Museet i den rette Stemning til at hengive sig til Samlivet med Folkets historiske Minder. Ved en foreløbig Kalcule over Benyttelsen af Pladsen i de 2 Etager i Kongefløien er jeg kommen til det Resultat, at man ved Fremstillingerne i 1ste Etage omtrent vil naae til Frederik d 2^{dens} Tidsalder eller maaske omfatte denne og at 2^{den} Etage vil optages af Christian 4des og Frederik 2^{dens} Tid. Hermed skal jeg bemærke at Etatsraad Heinr. Hansen har fremsat den efter min Formening særdeles heldige Idee, at samle Fremstillingen af Christian d 4de dér, hvor det ogsaa fra Begyndelsen af var paataænkt, nemlig umiddelbart i Forbindelse med Riddersalen og at forlægge Frederik 3ides Historie til den anden Ende af Kongefløien, nærmest Prindsessefløien, hvormed der vil blive en uafbrudt chronologisk Orden i Rækkefølgen og fornøden Plads til flere Billeder og Portraiter henhørende til Frederik 3^{dies} Tid, ligesom Overgangen til Chr 5tes Tid ogsaa dermed kan skee uden Spring. Dersom denne Forandring i den nuværende Opstilling kan skee uden stor Vanskelighed hvilket Etatsraad Hansen mener, maa jeg paa det varmeste abefale denne store Forbedring i Ordningen. I Prindsessefløiens 2den Etage vil der formentlig blive Plads til Kongerækken fra Christian 5 til Frederik 6te, da det kun er Chr. 5te og Fred. 4des og tildeels Chr 7des Regjeringstid som indeholde Sujetter for større, historiske Billeder. I den sydlige Halvdeel af 1ste Etage af Prindsessefløien vil der være plads til den følgende Tid indtil 1863, saa at den nordlige Halvdeel kan forbeholdes Christia 9des og hans nærmeste Efterfølgeres Tidsalder. I Stue Etagen har jeg tænkt at Mindet om Konger og berømte Mænd kunde levendegjøres ved en Suite af Statuer (naturligviis foreløbig i Gibs) ligesom i det historiske Museum i Versailles og andre Steder. Af slige Statuer har jeg optegnet en Deel, af hvilke flere maaskee ikke kunne

tilstrækkeligt individualiseres, men hvad Kunsten i den Henseende formaaer, viser P. Vishers og Thorvaldsens Apostelrækken. Den heldige Begyndelse som er gjort med Valdemar Atterdags Statue og med Saxo's lader i hvert Fald haabe at man ogsaa vil kunne faae tilfredsstillende Statuer af Valdemar 1ste og Valdemar Seir, Margrethe, Absalon o. Fl.- En Gorm kan ikke undværes ved siden af Thyra og Jellinge Stenene (hvis Indskrift burde forklares paa en Tavle i Indgangshallen)

løvrigt har jeg tænkt at Begivenhederne i den ældste Tid fra Christendommens Indførelse til Valdemarernes Tid

hovedsagelig kunde fortælles i Stue Etagen og at dette, maaskee med Undtagelse af enkelte Monumenter ^{x)} som kunde gives i Basrelief, kun kan skee ved den episke Fremstilling i Tapeter, liig Frølichs, men helst noget mere naive i Behandlingen. I de Rum hvori Bayeux Tapetet opstilles var det ønskeligt at anbringe Kopier af den Tids Vaaben og Rustninger forsaavidt der kan findes Forbilleder derfor i Udlandet, vel snarest i England og Frankrig. Ogsaa i de derefter følgende Værelser var det heldigt om man kunde fremstille Gjengivelse af de skildrede Tidsaldres Vaaben.

I det fremspringende Værelse ^{x)} N° 17 (med Loft i Kirkestil) vil jeg foreslaae at opstille dronning Margrethes Statue paa Bagvæggen og midt paa Gulvet paa en Forhøining en Afstøbning af hendes Billede paa Sarcophagen i Roskilde Domkirke. Opad Sidevæggene kunde opstilles Afstøbninger og galvanoplastiske Kopier af Gravstene og Gravpladser fra de gamle Kongegrave.

"Rosen" eller "Ridderstuen" er det jo paatænkt at udstyre med historiske Rustninger og Vaaben. Jeg vil henstille om man ikke, dersom man ikke kan faae et tilstrækkeligt Antal af danske Rustninger i Originaler og Kopier, i denne Sal, der ligesom Riddersalen er en af Christian 4des efterladte Pragtsale ^{x)} og ikke kan indlemmes i Museet chronologiske Ordning, passende kunde opstilles Rustninger af udenlandske Konger, der vare samtidige med eller ældre end Christian 4de, f.Ex Gustav Adolph og de berømte, skønne Rustninger af franske og engelske Konger, der kunne faaes i fortræffelige Kopier. Taarnkammeret kunne prydes med forskellige, gamle Vaaben i Originaler eller Kopier. Den Orden, hvori Vandringen gennem Museets 3 Etaget tænkes ført, er angivet ved de paa Grundplanen indtegnede Nummere.

Da det er uvist om jeg faaer Leilighed til før min Afreise d 3de Juni at deltage i Overveielser om den foreløbige Ordning til Museets forestaaende Aabning, vil jeg her tilføie mine Tanker derom. I Stue Etagen maa man nøies med hvad der er opstillet, hvortil kommer

opstillingen af Bayeux Tapetet og af de Dele af Frolichs Tapeter, som han haver færdige. Iøvrigt burde man snarest muligt anskaffe hvad der kan tilveiebringes i kort Tid, f. Ex Afstøbningen af Margrethes Gravsteen og Afstøbninger fra Kongegravene forsaavidt Bestyrelsen billiger denne Idee.

Paa 1ste Sal maa N° 21 nøies med de gl Decorationsbilleder som ere opsatte; No 24 og 25 kunne aflukkes og blive ubenyttede; No. 26 er saa rigt reatsureret, at dér ikke behøves mere; i N° 23 kan anbringes de gl Decorationsbilleder, som findes forskjellige Steder og de ubekjendte Portraiter i Riddersalen; i N° 27 forbliver dronning Margrethe og Albrecht og der opstilles Marsk Stig og de Sammensvorne; i No 28 og 29 opstilles hvad der haves fra Chr 1ste til Frederik 2den af Malerier og Portraiter, hvorimod de Billeder i No 28 som vedkomme Chr IV^{des} Tid flyttes op paa 2^{den} Sal.

Paa 2^{den} Sal benyttes N° 32 kun som Korridor i Nr 33 opstilles Meubler og Kobberstik af Chr. IVde og hans Samtidige i N° 34 forbliver Kaas på Sottesengen og Josia Rantzau i N° 35 (dersom Etatsraad Hansens Idee bifaldes) opstilles Chr d. 4 d 4des Søsters Formæling og Portraiterne fra Riddersalen af Chr 4de og hans Samtidige, maaskee kunde Zahrtmanna Kopier af Eleonore Ulfeld erhverves. En Afstøbning i Gips af Chr 4des Bronzebuste paa Rosenborg opstilles. I Riddersalen forbliver Chr. 4de til Hest og den udvalgte Kronprinds og Gemalinde og istedetfor de nuværende Billeder paa Pillerne opstilles 12 af de store Fyrstebilleder fra forrige Aarhundrede, som tidligere fandtes dér og som nu findes i No. 40. I N° 38 opstilles Portraiter i Maleri og Kobberstik af Chr. IV^{des} Samtidige i N° 39 opstilles Ole Vind som præker for Chr. 4de og Portraiter fra hans og Frederik 3^{dies} Tid; i N° 40 og 41 de store historiske Malerier fra Frederik 3^{dies} Tid; i N° 40 og 41 de store historiske Malerier fra Frederik 3^{dies} Tid og Portraiter af hans Samtidige. Resten af de store Fyrstebilleder som ikke benyttes i Riddersale flyttes til deres chronologiske Pladser i Prindsessefløien. I de nærmeste Værelser i Prindsessefløien, N° 44, 45, 46 opstilles hvad der haves fra Chr 5tes og Frederik d. 4des Tid. Portraiterne fra den øvrige Tid indtil Fr 6te fordeles i de øvrige Værelser paa 2^{den} Sal. I 1ste Etage fordeles Portraiterne fra den senere Tid i N° 54 til 57. Det store Billede af den grundlovgivende Rigsforsamling maa vistnok opstilles i N° 56, hvor det passer bedst og vistnok kan forblive i Fremtiden, maaskee paa Bagvæggen hvis Vinduer kunne blændes.

ærbødigst
J. C. Jacobsen

d 19de Mai 1884.

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

33/
1883-84. C. 1
1884-85
Carlsbergens foranstaltninger paa Frederiksberg Stads.

— | Givet Expeditionen af samtlige Hverdags i de 3 Classer af begge Stædte til sin indv. tilstand, saa at det kan foretages en uindaglig Opmaalning og Beregning af den Stads, der her bebygget til Stads og mindre Materiel og Indtægt, og det i sine Stædte, at den Stads saa for begynder, navnlig med hensyn til Anlægsplanen af de større, offentlige Gælder, at det med mere udsættelse, at det for for Beregningen ligger en almindelig Plan for Anlægsplanen af de større Gælder, saa at man kan være med paa, at det bliver Stads til Samfundet af alle de enkelte Mændene i Hverdags som alle den Stads af Hverdags i de enkelte Hverdags saa, saa at man derfor den Stads Hverdags af de enkelte Gælder, som den Stads opstillet i en samlet indlagt økonomisk ordret Hverdags.

X | Jeg vil derfor foreslaa at man først gaa ind i Hverdags om de enkelte Hverdags, som man indlagt foreskrevet og indtægt man sammenføjer det enkelte Stads, som Hverdags indtægt, med den Hverdags, deraf gaa ind i det enkelte af de større Gælder (paa 4 i 3 Classer) som forinden indtægt anstillet og udsættelse af de enkelte Hverdags med hensyn til Hverdags, saaledes at man kan agge den Hverdags Hverdags (og saet) som Gælder, saa saa, som de Omgivelser af den Hverdags, som det med hensyn til at paa den Hverdags Beregning indtægt for de Hverdags, som den Hverdags i mindre Gælder af i 3 Classer og indtægt i Hverdags paa de Stædte, der Hverdags med Hverdags paa Hverdags og paa Hverdags med Hverdags.

— |
— |

Svaranskaarndt Comankninges angaaer Linn Academiens paa 17de og 2de Dec
i Svithen jeg, som det mit beuandret af Forlaguelsen, forlikt for Lyg og paa
et gammt Biebringens af Christian 4tes Linn og Hestfampst for sigtlyg som
uuligt, forti som er den Tunge, Linn Minde er uulst komant i Kollerts
fouudring, Lignsam Minde am som jo ogsaa er forlikt Ligneth der
Frederiksdong Klod, som i som for God betraget det et jatta Linnens
af Minde i den ulla Henuing det et jengom sig det komendat med
Lollerts Linnens Minde.

Hat en foratolig Linnens ones Brugthet for af. Klod som i de
2. Klage i Linnens som er jeg komant det det Linneth, at man
med Linnens i 17de Klage komant mit naar det Fredeok 2^{de}
Linneth eller uulke omfattes deum og et 2de Klage mit oplyget af
Christian 4tes og Frederik 2tes Cit. Jomnd hat jeg komant at
Kollert Linn. Klod som foratolig den efter min Linnens
jattal Linneth, at som Linnens af Christian 4tes
Linneth som det ogsaa for Brugthet af man komant, uulig
Linneth i Linneth mit Linneth og at forlyg Frederik
3tes Linneth det den anden Linneth af Linnens, uulst Linneth
Linneth, Jomnd det mit Linneth am uulst Linneth Ostern i
Linneth og komant Klod det Linneth og foratolig
Linneth det Frederik 3tes Cit, Linneth Ommangren det Linneth
Linneth som Linneth komant Linneth Linneth. Den som Linneth
Linneth i den min Linneth Linneth komant Linneth Linneth
Linneth Linneth Linneth, man jeg paa det Linneth Linneth
Linneth Linneth Linneth i Linneth.

I Linneth Linneth 2de Klage mit det som uulig Linneth
Linneth det Linneth for Christian 5tes det Frederik 6tes, den det
Linneth et Linneth og Fred. 4tes og Linneth Linneth Linneth Linneth som Linneth
Linneth Linneth for Linneth Linneth Linneth.

I den Linneth Linneth af 17de Klage af Linneth Linneth mit det
Linneth Linneth det den Linneth Cit mit det 1863, som at den uulst
Linneth Linneth Linneth Christian 9tes og som Linneth Linneth
Linneth.

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

I den skæde for mig kendt at Christen von Luegnd
og hørte til den kære Samfundgjærd med en Pædagog
Stadens (særlig i den forældede) (Gids) Ligeledes i det forældede
Kunsten i det gamle og andre Steder. Af disse Steder for
jeg at læse en Del, af hvilke flere er af den kære
Beskrivelse i den kære, som for den kære i den
forældede forældede, med den kære og den kære
Agostinianske. Den kære kære kære kære kære kære
Valdemar Alltidags Steder og med Saxo kære. For den kære
Jante at man af den kære kære kære kære kære kære
af Valdemar kære og Valdemar kære, Margrethe, Absalon
o. d. - for Garm kære kære kære kære kære kære
Jellinge kære (for den kære kære kære kære kære kære
i den kære kære)

Den kære for mig kendt at kære kære kære i den kære
kære kære kære kære kære kære kære kære kære kære

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

1) Samt Lunds
 givet i Carlsberg)

Lunde-Nagles Lunde fæstbrevet i Nieuw Oeyraen og et Lette, udsædtes
 med bestyrelse af udsatte Mændene, Lunde-Nagles med den opsigts-
 stiftelse og Capitel, Lunde-Fæstbrevet, udsædtes med bestyrelse
 af Lunde-Nagles Capitel og Lunde-Fæstbrevet.

2) N° 17.

Lunde-Nagles Capitel og Lunde-Fæstbrevet har det ærefulde at
 autorisere Lunde og den Lunde-Nagles og Lunde-Fæstbrevet bestyrelse
 kan fæstbrevet bestyrelse træffe i Lunde, og fæstbrevet i Lunde og
 Lunde-Nagles. Og som i de nævnte fæstbrevs Husatfer er det fæstbrevet udsædtes
 med Lunde fæstbrevet og Lunde-Fæstbrevet af de fæstbrevs bestyrelse Lunde-Nagles

I det fremnævnte Husatfer (Lunde-Nagles) med sig fæstbrevet
 at opstille Dræning og Margrethes Halm og paa Capitel og med paa
 fæstbrevet paa en Dræning og en Dræning af fæstbrevet bestyrelse paa Dræning
 i Røstkeide Lunde-Nagles. Og at Lunde-Nagles Lunde og Lunde-Fæstbrevet
 og guldsmedens Lunde og Lunde-Nagles og Lunde-Fæstbrevet paa de gamle
 Lunde-Nagles.

"Hofen" eller "Lunde-Nagles" er det jo gældsatt at indtægten med fæstbrevet
 Lunde-Nagles og Lunde-Nagles. Jeg mit fæstbrevet og udsædtes, derom udsædtes
 fæstbrevet at bestyrelse bestyrelse bestyrelse i Lunde-Nagles og Lunde-Fæstbrevet
 og Lunde-Nagles, i Lunde-Nagles, der Lunde-Nagles er bestyrelse Christian 4^{de}
 fæstbrevet fæstbrevet, paa Lunde-Nagles og Lunde-Fæstbrevet af de udsatte
 Lunde-Nagles, der Lunde-Nagles med alle altes med Christian 4de, f. 6te
 Gustav Adolfs og de Lunde-Nagles, Lunde-Nagles og Lunde-Fæstbrevet og
 Lunde-Nagles, der Lunde-Nagles i fæstbrevet Lunde-Nagles
 Capitel Lunde-Nagles og Lunde-Fæstbrevet med fæstbrevet, gamle Lunde-Nagles.
 Originaler alle Lunde-Nagles.

Den Omtale, Lunde-Nagles og Lunde-Fæstbrevet gjenføres i Merke 3
 fæstbrevet bestyrelse, er angivet med de paa Lunde-Nagles og Lunde-Fæstbrevet
 indtægten Lunde-Nagles.

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

Da det er uvisst om jeg faaer Lovlystet det fad min April.
23de Juni at drallege i Danmark, altsa om den foreloebige Oplysning der
Misset farslaaende Oplysning, mit jeg ved Liffen min Carsten Sorensen
I sin Plagum was was uvisst om hvad det er opstillet, farslaet
Lammes Oplysning af Bayens Regald og af de dele af Statens
Regald, som jeg faaer farslaet. Der vilst hende man seerst uvisst
austaffe hvad det kan betyde i betragtning af Oplysningens
af Margrethe Jacobsens og Oplysningens for Taugayransen, farslaet
Loflystet helliger den den.
Jaa 1ste del was N° 21 uvisst med de af Inconatians billeder som
er opstillet, N° 24 og 25 kunne afen Stat og Lids i betragtning;
N° 26 er faaer uvisst, at det ikke for det er betydet was;
i N° 23 kan anbringes de af Inconatians billeder, som farslaet farslaet
Lids og de uvisst farslaet i Loflystet; i N° 27 farslaet
Inconatians Margrethe og Albrecht og der opstillet Marsk Tilg og de
samme farslaet; i N° 28 og 29 opstillet hvad det farslaet for Chr 1ste
de farslaet, B^o af Inconatians og farslaet, Inconatians de billeder i N° 28
Jaa uvisst Chr 4de det farslaet og den 2de del.

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

Juni 2de Dal beejllet N° 32 sin sam Læseid
: N° 33 opstillet Mandler af Læberstedt af Chr 4de og Sant Pauls Kirke
: N° 34 Justits Raad von Pottersens og Justits Rantzau
: N° 35 (Christen Flatsøed Hansens Stes bejlsed) opstillet Chr 4^{de}
Pastors Journaling og Pastoratium for Litteratalen af Chr 4de og Sant
Pauls Kirke, udsædes Læder. Jakobmanns Læder af Eleonore Welfed udsædes
en Affskrivning; Gift af Chr 4de Crongholts von Rosenborg opstillet.
I Litteratalen forbeholdes Chr 4de bejlsed og den indvalgte Læseid af Gensalens
og opstillet de uindvandede Læderer per Jællum opstillet 12 af de Raad
Opstilledes for forenede Raadsmænd, som de dog i Jællum det og sam en
Læder i N° 40.
: N° 38 opstillet Pastoratium i Malen af Læberstedt af Chr 4de Pauls Kirke
: N° 39 " Ole Vind sam gælder for Chr 4de og Pastoratium for Sant
og Frederichs 3de Tid;
: N° 40 og 41 de Raad forbeholdes Malen af Frederich 3de Tid og Pastoratium
af Sant Pauls Kirke. Raad af de Raad siges bejlsed sam de bejlsed
i Litteratalen siges bejlsed i Jællum i Jællum.
I de uindvandede Raad i Jællum, N° 44, 45, 46, opstillet Jællum det
Jællum for Chr 4de og Frederich 4de Tid.
Pastoratium fra den anden Tid indtil de 6de Jællum i de anden
Raad per 2de Dal.
I 1de Slægt, Jællum Pastoratium fra den anden Tid i N° 54, 55, 56, 57.
det Raad bejlsed af den grundlæggende Læseid og Pastoratium udsædes
opstillet i N° 56, Jællum det Jællum bejlsed og udsædes sam forbeholdes i
Raad, udsædes per Raadsmænd for Læderer sam bejlsed.

19de Mai 1884
antagelig
J. C. Jacobsen